

Kursusstedet Langsøhus åbner sine døre

Arbejdspladsernes

Birgit Fallesen glæder sig over billederne og bogen om hendes tidligere arbejdsplads, bryggeriet Ceres i Aarhus.

PN

Kunst skal ikke isoleres fra arbejdet, kunst handler om dagligdagen og vores arbejde, hvilket tydeligt kan ses i Kirsten Folke Harrits' arbejdspladsbilleder.

REPORTAGE

kb@arbejderen.dk

Er den ikke flot sådan en tank! ” udbryder Birgit Fallesen foran det store billede med en tank fra hendes tidligere arbejdsplads, Ceres Bryggeriet i Aarhus.

Billedet viser tanken nedefra. Den skinner blank og flot i solen. Sammenføjningerne i stålet udgør et mønster i den runde bund.

Flere kommer hen og kigger. Mange er bryggeriarbejdere, eller rettere tillidsfolk, fra bryggerier rundt omkring i Danmark. Denne råkolde januar aften er de på kursus

på Langsøhus, 3fs kursuscenter ved Silkeborg. Inden for i varmen er der reception på de store flotte billeder fra århusianske arbejdspladser.

– Jeg ville blive stolt, hvis jeg så billeder fra min arbejdsplads! Det er min hverdag og min identitet. Men vi ”tager billeder” hver dag, smiler Jens og knipser med fingrene foran sine øjne, som en anden fotograf. Han har billederne på net-hinden.

FØLELSER FOR ARBEJDSPLADSEN

Ophavskvinden til billederne på Langsøhus er fotograf og forfatter Kirsten Folke Harrits. I tre bøger har hun forevigt arbejdspladserne

Man kan også se skønheden, som en protest imod underkendelsen af arbejdere og arbejdet.

Ceres, Dokken og Godsbanen i Århus, inden de lukkede.

Billederne omkring disse lukninger sætter noget ”i gære” hos bryggeriarbejderne, og der

kommer mange betragtninger og kommentarer frem:

– Hvis man lukker arbejdspladsen, ved man godt at man har følelser for stedet. Man har jo gået der tusinde gange, udbryder en tillidsmand.

De store følelser kommer frem, til trods for at man ikke ejede sin arbejdsplads:

– Når de bryder ned, inden vi er ude af arbejdspladsen – det er til at blive ”psykotisk” af! meddeler en, som har været fem år på Albani Bryggeriet. For ham satte lukningen hele livet i stå.

– Pludselig var uret væk. Hvornår mon vi skulle til pause? Så røg telefonen...

– Taget på Ceres var rykket ned og tankene solgt og flyttet, endnu inden folk var ude. Det

Kamp rykker ind

PN

Kirsten Folke Harrits glæder sig over, at hendes billeder nu er på Langsøhus sammen med kunstværker af Røde Mor og digteren Carl Scharnberg.

PN

gjorde ondt, - også i sikkerheden, fortæller Jesper Frid, tidligere fællestillidmand på Ceres.

VIERIKKE GLEMT

- De billeder betyder, at arbejdspladsen ikke er glemt, og så er jeg heller ikke glemt, siger Jesper Frid med stolthed.

Bryggeriarbejdere og andre gæster går ind og ud af værelserne og studerer Kirsten Folke Harrits' billeder, mens der lyder forskellige udbrud, mest om øl og arbejde. Der kommer nok andre kursister på Langsøhus, som vil få følelserne frem ved synet at billederne fra Dokken og Godsbanen i Aarhus. Bøgerne om de tre arbejdspladser ligger også på værelserne.

Trods tanken om kulde, dårlige arbejdsstillinger og kampe for løn og sikkerhed, er ingen tvivl om, at billederne af øltanke og trykbeholdere vækker stor gensynsglæde.

Der bliver talt om tryk og tømning, procen-

ter og gæring. Noget skulle gære i vandret og andet i lodret stilling. -"Sludder!" bliver der råbt. Der diskuteres ivrigt om titler og arbejdsområder. En brygger laver øl. En tapperi-assistent laver sodavand, og så findes stadig eddike bryggere. Så fik vi det på plads.

KUNST MED GENKENDELIGHED

Det er ikke tilfældigt, at billederne er havnet her på Langsøhus, der til daglig huser kursister fra mange forskellige danske arbejdspladser.

- Det er vigtigt for kursusstedet at have kunst med genkendelighed. Kunst handler om dagligdagen, og den afspejler det, vi har oplevet, siger biblioteksleder Jørgen Hedegaard Kristensen. Han og Kirsten Folke Harrits har arbejdet tæt sammen om udstillingen lige fra udvælgelse til ophængning, ligesom faglig sekretær Susanne Ovy Petersen fra 3f Rymarken i Aarhus har været med.

Kirsten Folke Harrits er begejstret for, at

KIRSTEN FOLKE HARRITS

■ Cand.mag. i dansk og gymnastik, samt p.h.d. i mundtlig historie med fokus på arbejderlitteratur.

■ I sine bøger og fotografier arbejder Kirsten Folke Harrits altid ud fra tanken om en gensidig læreproces, som den blev udviklet i Samarbejdet Arbejdere og Akademikere (SAA, stiftet 1976).

■ Fortællerværkstedet "Åstedet", 1982-2005, satte hun i gang sammen med bibliotekar Ditte Scharnberg. "Åstedet" fungerede som arkiv og kulturværksted for den oversete historie, arbejderne historie.

■ Sammen har Ditte Scharnberg og Kirsten Folke Harrits udviklet en metode til erindringsfortælling for både børn og voksne. Ideen er, at arbejdere selv fortæller og lærer af hinanden, måske kan noget forandres?

■ Fotograf og forfatter til adskillige bøger om arbejder- og arbejdspladsfortællinger. Kirsten Folke Harrits lægger altid vægt på det dialogiske, således at hendes arbejdspladsfortællinger med pen og fotografi altid har været i tæt samarbejde med arbejderne og fagforeningen på stedet.

billederne er kommet ind på kursisternes værelser og endda i store flotte formater:

- Jeg føler, at det er det bedste der kunne ske overhovedet. Billeder og bøger er nu kommet "hjem". Og jeg lykkelig for, at de

Kunst handler om dagligdagen, og den afspejler det, vi har oplevet.

JØRGEN HEDEGAARD KRISTENSEN, BIBLIOTEKSLÉDER

kalder det en kunstudsmykning, for her på Langsøhus isoleres kunst ikke fra arbejdet, tværtimod forbindes det med arbejdet og fortællingen om det.

SKØNHEDEN OG PROTESTEN

Kirsten Folke Harrits gør opmærksom på de mange farver og former i stål, rør og maskiner, som hun har fotograferet på Ceres, Dokken og Godsbanen. For hende er fotografierne både en fortælling og en måde at se sin arbejdsplads på:

- Arbejderne vil få en oplevelse af skønhed i tilknytning til arbejdet, en æstetisk oplevelse, som vil kunne virke opløftende og befriende, siger Kirsten Folke Harrits og går til en anden side af sagen:

- Man kan også se skønheden, som en protest imod underkendelsen af arbejdere og arbejdet, og som en protest imod arbejdets ofte ødelæggende eller hæmmende virkning på sanserne - eller den ensidige brug af sanserne.

Det vigtigste for Kirsten Folke Harrits er dog at hendes billeder, der er lavet i samar-

bejde med folk ude på arbejdspladserne, nu er blevet en del af kursuscentret Langsøhus.

Når der skal vælges kunst til kursuscentret, har bibliotekar Jørgen Hedegaard Kristensen ladet sig inspirere af den norske forfatter Dag Solstads tanker: at livet på arbejdspladserne er en virkelighed, som næsten ingen tager billeder af, selvom halvdelen af vores vågne tid jo nærmest foregår, mens vi er på arbejde.

KULTURTRADITIONEN PÅ LANGSØHUS

Gangene til værelserne på Langsøhus er da også opkaldt efter kendte røde kunstnere og fagforeningsfolk, som har kunnet forevige den "vågne tid" i ord og billeder.

Digteren Carl Scharnberg og Olivia Nielsen, den første formand i Kvindeligt Arbejderforbund, har hver deres gang. Den tredje hedder Røde Mor, opkaldt efter kunstnerkollektivet som begyndte i 1960'erne og bestod af Dea Trier Mørch, Thomas Kruse, Yukari og andre.

Da flere får øje på de gamle plakater fra Røde Mor med overskrifterne: "Lighed og fred" og "Forhandling, mægling, aktion", lyder det uvilkårligt fra en deltager, at det er jo de samme ting, vi kæmper for i dag.

Også redskaberne på Røde Mors billeder sætter gang i erindringen. "Sådan nogle værktøjer brugte min far og min bedstefar!" siger en af gæsterne. Kunsten på Langsøhus sætter tanker og erindringer i gang om både de små og store spørgsmål i livet og arbejdslivet.

Langsøhus holder fast i en kulturtradition, der handler om det, som arbejdere selv har skabt og erfaret, i liv, arbejde og kamp. Kursuscentret åbner gerne sine døre og vægge for den kunst.

Kirsten Folke Harrits billeder om de tre arbejdspladser Dokken, Ceres og Godsbanen, kan ses på Kursuscentret Langsøhus efter aftale.

Kontakt: 86804050 eller e-mail: langsohus@3f.dk
Bøgerne om Dokken og Ceres kan købes hos 3f, Rymarken, Aarhus: aarhus-rymarken@3f.dk
Bogen "Transformationer", kan købes hos forlaget Lindhardt & Ringhof.